

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztűrtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:
OB LÁT KÁ R O L Y.

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. sz. — Telefon 58. sz.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többzéri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlár sora 30 fillér

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága mely hó 23-án tartotta meg Hauke Imre polgármester elnöklésével rendes évnegyedes közgyűlését, a melyen a törvényhatóság tagjai rendkívül nagy számban jelentek meg.

A b. é. koalíció tagjai, különösen a függetlenségek voltak szép számban, azonban kárt ezuttal senkiben sem tettek. Meglátszott az egykor oly nagyhangú hősökön a levertség, a lehangoltság. Csöndben, meghuzódva, nem sok vízet zavartak, nem faltak fel eleven tisztviselőket, polgármestert sem akarták karóba huzatni. „Saget mir Graf Orindur, diezen Zwiespalt der Natur!“ Amint az országos többségi pártnak kifelé áll a rúdja fenn a központban, hasonlóképen megérezzük mi e politikai változásokat, fordulatot itt lenn a periferiakon is. Miként a természetben nincs ugrás, ép ugy van ez a politikai porondon is. A „hazaáruló“ darabontok, ó szabadelvűek, 67-eseket feltörték, eltemették, megrugdosták! De feltámadáskor találkozunk! Sic itur ad astra!

Aztán egy új, de különben agilis tagja a törvényhatóságnak, a népnevelői karnak egyik derék képviselője fejezte ki az évnegyedes jelentés kapcsán elnöklő polgármester iránt visszhang nélküli bizalmatlanságát és a jelentést nem fogadta el.

A nagy gonddal és szakértelemmel összeállított polgármesteri jelentéshez többen hozzá szólottak. Elismerjük, hogy a keletkezett vita tárgyilagossá szenvedély nélküli volt. Dr. Mayer Nándor b. tag, majdnem egy óráig vette igénybe felszólalási jogát. Felszólalása tárgyilagossá, érdekes volt. A többek között felpanaszolta, hogy az ugynevezett bukoviáci csöszház fönn tartására fölsősleges kiadások lesz a város, hogy a csöszök a földbirtoktól jogtalanul díjakat szednek, s hogy a szállásiaknak a postai küldeményeket nem kézbesítik. A külterületre nem hordják ki a leveleket, végül a mezei közös dűlő utak rendezését sürgeti.

Említésre méltó, dicséretes népjóléti felszólalás következett most. Petényi József

b. tag rámutat azon visszás állapotokra, mely élelmi piacukon évek óta büntetlenül fennáll és graszál, t. i. a kofák garázdálkodásai miatt, kik nem tartják meg az elővásárlási tilalmat. — városi fogyasztó közönség alig képes termelőt venni, mert orra előtt elkapkodják az élhimes gombamódra szaporodó kofasereg minden éllemi cikket, s ha az ott postuló rendőrnél panaszt tesznek, az lakonika-an azt feleli, hogy szabad a vásár! Lehet, hogy az agrárius uraknak tetszik ez az állapot, mivel utorra árakon tulesznek terméveiken, de ne feledjék, hogy városunkban nemcsak földbirtokos, hanem nagy számban tisztviselők, kisiparosok, szegény napszamosok laknak. Ezek 20000 vannak, éni akarnak és nem akarják magukat kiuzsorázatni. Helyőn való volt Petényi József b. tag felszólalása, de a tulajon részben földbirtokosokból álló törvényhatóság egyetlen tagja sem csatlakozott ezen igaz népképviselő felszólalásához, hallgattak, mint a dínya a fűben!

Erre a főkapitány azt mondta, hogy nem tehet semmit, mert a két év óta a miniszteriumban heverő piaci szabályrendelet még mindig nincs jóvá hagyva! Hát miért nem sürgetik meg? Hisz egyéb határozatok egy pár hét alatt döntetnek el a miniszteriumokban. Hát a nép könnyebb megölhetése nem elég fontos! Így emelik mesterségesen az általános drágaságot! Petényi még az adóiméi miserákat teszi szóva, zután utcai illemhelyek felállítását kéri.

Mátyás Zs. b. tag a helybeli iparosok érdekeiért száll síkra, mert azt hallotta, hogy városi munkásoknál a helybeli iparosokat, ha valamivel drágábbak, mellőzik, a városi tanácsot kéri, hogy ezt jövőben ne tegye.

Latinovits Sz. tanácsnok ugy Mayer Nándor, mint a többi felszólalóknak kelő felvilágosítást ad.

Listyevits Titusz főkapitány szállási postai kézbesítések rendezését igéri. Végleges jelentését jövőre megteszi. Ezzel a polgármesteri jelentés tudomásul vétetett.

A munkásházak felépítésére a közgyűlés megbizta a tanácsot, hogy az elmunkálatokat tegye meg és az árvapénztárból 20 évi törlesztésre e cöliből 100.000 korona kölcsönt vegyen fel.

A Krump-féle polgári leányiskola részére 1500, a megyei tulipán háziipari szövetségnek 1000 és a bonyhádi Pürczel-szoborra 100 koronát szavaztak meg. Rákóczy Ferencz tovasszobrának helyőül a Jókai-teret engedti át a város s ennek felállításához 3000 koronával járul hozzá.

Buday Gerő b. tag a gazdasági és pénzügyi ügyvitel tárgyában tett indítvá-

nyát a közgyűlés magává teszi. E cöliből 5 tagú bizottságot küld ki Buday Gerő elnöklése alatt.

A városi tisztviselők s alkalmazottak fizetésének rendezése tárgyában kiküldött bizottság jelentése, a városi számvétség javaslatával ötödéves pótlékok megállapításá iránt kezdett egy bizottságnak. Tudomásul vette a közgyűlés főispán átiratát, melyben jelenti, hogy a járlatkezelő irodatiszti állás helyettesítésére Pocskay Dezső nevezte ki. Meghosszabbították a lovasrendőrök és rendőrfelügyelő 1910. évre lőtarisai pótlékát.

Dr. Mayer indítványára a köztisztviselési szabályrendelet némely szakaszait módosították.

A Falcione-alapítvány adományozásánál kimondották, hogy „ifjak“ gyűjtőfogalom alatt leányok nem értendők, az üresedésben volt két ösztöndíj állomást Szabó Istvánnak és Schmidt Bélának adományozták nagyon zavaros szavazatokkal.

A városi alkalmazottak részére drágasági pótlékok szavaztak meg. Erthetetlen azonban, hogy a törvényhatósági bizottság amig csupán Heinecz Kálmán főszámvevő drágasági pótlékát törölte, bár ez a tisztviselő még csak e hó 5-án ment nyugdíjra, ellenben Rell Lajos felfüggesztett irodatiszti részére megszavazta a drágasági pótlékokat.

Az 57 pontból álló tárgysorozat este fél 8 órára letárgyaltattott, a midőn is elnöklő polgármester a közgyűlést bekezesztette.

Megjei földink sanatóriuma Budapesten.

A fővárosi lapok mult heti számai kivétel nélkül a legnagyobb díccettel emlékeztek meg a budapesti orvosok és orvostanárak színe-jáva előtt megnyílt Ligetszanatórium fényes berendezéséről és felszereléséről, mely a modern orvosi tudomány minden vívmányát a legújletembebb kivitelben valósította meg. Az új sanatórium, melynek igazgatója dr. Jakab László kiváló fővárosi belgyógyász, a sző feljes értelmében felül az orvosi specialitások és gyógykezelési módok minden ágát, mert a részvénytársasági alapon emelt gyönyörű gyógyintézmény igazgató-ága a fertőző betegek kivételével minden szenvedő részére külön specialista és országos hírnevű orvostudór közreműködését biztosította.

Az egyik legfontosabb és hazánkban aránylag még elhanyagolt orthopaediai vagyis testgyógyászati szakmára, valamint a legfontosabb és életbevágó sebészeti osztályra dr. Mikló Vilmos földink nyeretett meg, ki is, mint az említett osztályok főorvosa működését meg is kezdte.

FRISS RÓMAI MARONI

Kapható:
ifj Heindlhofer Róbertnál
Zombor.

Dr. Milkó Vilmos, az óbecsei járás-orvosnak dr. Milkó Ignácznak fia éveken keresztül működött a főváros legjelesebb sebészstanárja mellett, az orthopaediát pedig a külföld legbirebb orvosi egyetemén tett hosszú tanulmány útján sajátította el.

Mölköndk hírnevét a szanatórium immár méltóan emeli, mert a szanatóriumnak egy sebészeti, mint különösen orthopaediái osztályát oly tökéletes felszereléssel rendezte be, hogy az nemcsak eléli, de felül is mulja a külföld világvárosainak hasonló intézeteit. A szakfőnök dicsőretén kívül a magunk részéről is kiemeljük, hogy mennyire fontos hazánkban egy oly intézmény létesítése, hol testgyógyászati bántalmakban szenvedő gyermekek testi épségüket és egészségüket visszanyerhetik.

Tökéletes berendezésű és hazánkban eddig páratlan a szanatórium belgyógyászati osztálya is, mely diagnosztikus és diatásis intézetből áll. Az előbbinek hatalmas laboratóriumában megtaláljuk a betegség felismerésének, a pontos diagnózisnak minden eszközét, az utóbbi pedig azon legmodernebb elv alapján rendezett be, hogy minden egyes beteg a bajának szigorúan megfelelő s a gyógyulás szempontjából annyira fontos egyéni étrendet kapja meg.

Nem kevésbé modern és tökéletes a szanatórium u. n. physiotherapiái osztálya is, mely Arányi Zsigmond dr. királyi tanácsos vezetése alatt áll. Pompás berendezésű vízgyógyintézet hő-, lég- és napfürdők, Zander-féle gyögmecanikai gépek stb. sorakoznak itt egymás mellé.

A betegszobák a szó szoros értelmében fényűzéssel, a legraffináltabb kényelemmel és a legtökéletesebb ebéddel, társalgó és olvasó termek a meglepően fényes folyosók és előterek valóságos látványosságá avatják a szanatóriumot, melynek igazgató-főorvosa dr. Jakab és ugyancsak orvostudóri oklevéllel bíró neje a szanatórium adminisztrációjának kiváló gondot fordítanak arra, hogy a gyógyintézetben nemcsak a nagy vagyonok urai találjanak felépülést, hanem a szegényebb szenvedő emberiség is a jutányos ellátás orvosi kezelés és gyógyhelykiszolgálás pauszális felszámításával élete legnagyobb kincséhez, az egészséghez juthasson. Az új szanatórium a főváros legszebb és egészségesebb vidékén a város- liget közvetlen közelében, Szabó János-utca 47. szám alatt épült fel.

Hírek.

*** Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Báthory Károly zombori m. kir. pénzügyi számtisztet a siket-némák véci kir. országos intézményéhez a X. fizetési osztály 3. fokozatába gondnoknak nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pilits Sándor okleveles tanítót és Marczikits Erzsébet okleveles tanítónőt a felsőkaboli közszéki elemi iskolához tanítónővé, illetve tanítónővé nevezte ki. — A földművelésügyi miniszter az óbecsei járás részére Zagovicza Velykó szenttamási és topolyai járás területére Kozma Béla bácsfeketehegyi lakost gazdasági tudósítóként nevezte ki. — Az érseki hatóság Schwager Antal palonai kántortanítónő kinevezte.

*** Áthelyezés.** Szép István zombori pénzügyi számgakornok Szolnokra áthelyeztetett.

*** Eljegyzés.** Balassa József, a „Szeged és Vidéke” felelős szerkesztője, eljegyezte Mikló Erzsikét, Milkó Henrik pedagógiai falkeskedő, törvényhatósági bizottsági tag leányát. (Minden külön értesítés helyett).

*** Új törvényhatósági ut.** A titelszajkasi törvényhatósági ut burkolását még e hét folyamán befejezik és az utat átadják a forgalomnak.

*** Dalestély.** A zombori iparos dalárda folyó évi november hó 13 án az ipartestület helyiségeiben dalestélyt rendez a következő mű-orrall: 1. Magyar nóta. Sztójánovic-től. Főfőnök. 2. Népdalok Eneki Hrabovszki István. 3. Hajrá-hajrá! Huber K-től. Főfőnök. 4. Rácós kapu... Kettősdal. Eneki Hrabovszki István és Varga Kálmán. 5. Rákóczi dal Révfi G.-től. Főfőnök. Műsor után tánc. Belépődíj személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegye 3 korona. Pártoló tagok tagsági jegyük harmadik szelvényével váltják be jegyüket.

*** A püspök ur sajtóvigéje.** Bizony az összeférhetlenségbe esik a püspök funkciója a vigéfogalkozásával. De ezt talán a püspök ur úgy magyarázza, hogy a sajtót az egyház szempontjából kötelessége terjeszteni és az érdekében mindent elkövetni. Proházska Ottokár székesfehérvári püspök után gróf Zichy Gyula Pécs megyés püspök vette szívére a sajtó ügyét és XII. számú pásztorlevele útján elrendelte megyéjében a sajtó vasárnapot. Persze nem vennék észre ezt az üzleti vállalkozást, ha a püspök ur nem használná azt a fortélyt, amit csak a köznapig vigé használni szokott. Ugyanis szerinte minden sajtó rossz, amelyik nincsen szaturálva a katolikus szellemről. Csak az a sajtó jó, s csak azt a sajtót kell olvasni, amelyik a klerikalizmus bélyegét hordozza magán. Proházska Ottokár azt mondja, hogy a napisajtó, amelyik nem egyházi, hát „kulturális szemétdombokat hordanak össze hirdásaikkal.” Igazat, okosat, erkölcsösöt csak katolikus sajtó ír. Nohát kérem szépen a templomokban a szent oltárszékből ilyenek prédikálnak az ájtatos hívőknek, úgy akkor legjobb a templomokat kerülni azoknak, mert az ilyenemű prédikációkkal a templomokat egyenrangúvá teszik a közönséges üzletekkel, ahol a mindennapi kínáló és kereslet forgalmi üzleteknek vannak napirenden. A sajtó erkölcsi tekintélyét pedig nem tarjuk érdemének megvédeni az ilyen, de még csak az amolyan pásztorlevelekkel szemben sem. Mert aki gondolkodni tud, az nem veheti komolyan az ilyen izléstelen pásztorlevelet.

*** Urihölgyek szabászati tanfolyama.** A zombori női ipariskola vezetősége több oldalról jött felszólításnak engedve, elhatározta, hogy ez évben urisasszonyok s leányok részére szabászati tanfolyamot rendez. A tanfolyamon szakszerűleg lesz a szabászat minden ága oktatva, de célszerűség szempontjából egybe lesz kötve gyakorlati oktatással (varrással) is. Így uri hölgyeknek alkalmuk nyílik ezen igazán célszerű s szükséges dolgot elsajátítani anélkül, hogy kénytelenit lennének valamely felsőruha varrási szalont látogatni. A vezetőség a tanórákat is úgy osztotta be, hogy a hölgyek miatta se házi, se társadalmi kötelezettségeikben háborgatva ne legyenek. A tanfolyam október hó vége felé kezdődik s 10 hétig tart. Hetenként három nap: hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 3–5 óráig. (A tanterem villanyvilágításra vanak berendezve.) Beiratkozási díj 3 kor., tandíj 30 kor. Beiratkozni lehet mindennap délelőtt a nőipariskolában, Zrinyi-utca.

*** Döntvény szerzői jogról.** Szabad-e másnak a képes árjegyzékéről „kliséket” készíteni? Egy budapesti iparos képes árjegyzéket adott ki. Lefényképezte nevezetesebb áruit, a fényképekről kliséket készített és ábrákkal tarkította küldötte szét árjegyzékét. Egyik konkurense az árjegyzék ábráit egyszerűen utánozta és hasonló árjegyzéket adott ki. Esőt a másik szerzői jog bitorlása címén perrel támadta meg. A perben végső fokon a királyi Kuria kimondta, hogy árjegyzék-ábrák utánképzése nem bitorlása a szerzői jognak, mert az ilyen ábrák nem képművészeti alkotások.

*** A városok ügye.** A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága kedden tartotta első ülését a főváros tanácstermében, Bárczy István dr. polgármester elnöklésével. A bizottság megállapította a központi iroda szervezetét. Foglalkoztatja a májusi egyetemes ülés határozatainak végrehajtásával. A városok segélyezése dolgában sürgős fölterjesztést intéz a bizottság a kormányhoz. A bizottság megbízatást adott a városok szervezeti reformjára vonatkozó munkálatok elkészítésére.

*** A reklám hatalma.** Nálunk még a legtöbb iparos nincsen tisztában a reklám nagy jelentőségével. Igen sok gyáros és iparos ugyanis azt hiszi, hogy „jó borknak nem kell ógór” azaz úgy is boldogul, ha nem is veszi igénybe a sajtó hirdetési rovatát, pedig ez merő tévedés, mert akár lany gyáros létezéséről, új találmányokról, eladó gépekről, álláskeresőkről csak a szaktap hirdetési rovata után szerezhetnek tudomást azok, akik iránta érdeklődnek. Hogy miképp gondolkodnak a külföldön a megfelelő reklámról, bizonyítja a st. Luisi gabonalöszede az a ténye, hogy külön reklámhivatalt szervezett kebelében, melynek élére egy Ball nevű igazgatót, egy kiváló reklámszakfért állítottak és ennek egyetlen feladata az lesz, hogy ellenőrizi a tözsdetago reklámjait Ball figyelemmel fogja kísérni, hogy a tagok milyen szaktapokban és hogyan hirdetnek és minden egyes tözsdetagnak tanácsot fog szolgálni arra nézve, hogyan lehet ügyesen megfogalmazott és megfelelő szaktapban elhelyezett hirdetés fogalmat elérni. Érdekes, hogy Ball 4000 dollár fizetést kap, ami a mi pénzünk szerint 20 000 koronának felel meg. Eunyira becsülik Amerikában a reklámot.

*** Az államasutak mentőköcsiai.** Kossuth Ferenc keresk. miniszter Tóthfalussy vasuti főorvos ajánlatára már régen elhatározta, hogy az üzletvezetőségek és a nagyobb állomások részére mentőköcsikat bocsájt rendelkezésére. Ezen mentőköcsik egyrészt már készen van és még ez évben a használatra átadják.

*** Az új ipartörvény évek óta** huzodó szaktanácskozásának eredményét a magy. kir. keresk. miniszteri államtitkár összegyűjtötte három vaskos kötetű; kiváncsian várjuk, mikor lesz abból törvény.

*** Milyen idő lesz? Meteor írja:** November hó változasi napjai 4, 9, 11, 17, 20, 22, 24. és 27-re esnek. Ezek közül a legerősebb hatások: 4, 9, 17, 24. és 27. A 4-iki állandóbb és enyhébb szárazabb jellegű; a 9-iki változó, de inkább szeles, esetleg hűvös vagy hideg; a 17-iki enyhe; a 24-iki szeles vagy viharos, hideg jelleggel és csapadékkal, melyre a 27-én beálló és nálunk nem látható teljes holdfogyatkozás csökkentőleg fog hatni.

*** Továbbképző ipari tanfolyamok Zomborban.** A magy. kir. Technologiai Iparmúzeum az iparosok továbbképzése érdekében Zomborban 1909. évi november 1-étől kezdődőleg 10 tanfolyamot létesít, a következő tárgyakra: üzleti fogalmazás és ipari számtan, külön az iparosok és az iparosnők számára, szerkezeti és ábrázoló mértan, szabadkézi rajz, építő ipari szakrajz, ipari könyvvitel, cipész- és szabó ipari szakrajz. — Az előadásokat az esti órákban tartjuk meg. Tandíj ninos; beírás díj címén az építő ipari szakrajzra 3 kor., az üzleti fogalmazásra, az ipari számtanra és az ipari könyvvitelre fizetendő 1–1 kor., a többire 2 korona fizetendő. Beiratkozhatnak az iparos mesterek és az iparos segítők. A beírás a felső kereskedelmi iskolában az igazgatónál és az ipartestületben az ipartestületi jegyzőnél a délelőtti órákban történik. Ugyanott részletes felvilágosítás is kapható.

* **Elvi döntések.** A Kuria legutóbb több fölmerült konkrét ügyből kifelé a következő elvi jelentőségű döntéseket hozta: Az elidegenítési és terhelési tilalommal — fennállításának idejéig — az ingatlan forgalmon kívül van helyezve, ameddig sem a korlátolt tulajdonosnak, sem annak, kinek érdekében kikötöttet (várományosnak, nincs oly joga, mely a forgalmi értéket képviselő zálogjog tárgyául szolgálhatna, a mi a zálogjog érvényesülésének egyik alapfeltétele. — A keresk. törvény 154. §-ának intézkedése (két hó alatt alakuló közgyűlést tartani és azon az alapítóke biztosításáról meggyőződést szerezni stb.) az alapítóke felmérése céljából kibocsátott részvények tekintetében alkalmazást nem nyer, mert ez a szakasz kizárólag csak a részvénytársaság megalakulhatóságának biztosítását célozza. — Abban az esetben, ha az eredeti részvények névértékben felül számbavehető forgalmi értékkel bírnak, az alapítóke felmérése céljából kibocsátott új részvényeknek névértékben leendő értékesítése iránti közgyűlési határozat megemmesíthető, ha kimutatattat, hogy nagyobb árban voltak értékesíthetők. — Folyószámla-viszonyban, az a fél, aki a részletes számlát kapja és arra nem válaszol, hallgatása által a számla helyességét elismeri s csak tévedést igazolhat.

* **Festő- és iparművészeti tanfolyam.** Hogy a művészetnek a gyakorlati életben való elterjedése a közönség körében intenzívebb módon elősegíthető, a nőipariskolával kapcsolatosan egy festő- és iparművészeti női tanfolyam létesült Zomborban. Résztvevője lehet bárki, aki ilyenmű kiképzésben óhajt részesülni. Tandíj havonként 8 korona, beíratási díj 2 korona. A tantervbe van véve: alakrajz, tájkép, oszondólet, himzés és kivarrás-tervezés és ipari tervezés a tektonikának legkülönbözőbb fajaival u. m. cseruzarajz, kréta, pastel és szénrajz, tollrajz, víz- és olajfestés. Ami pedig az anyagot illeti, a különböző színes és nem színes papírokon kívül vászonra, selyemre, tüvegre, bőrre, fára és bársonyra is festhetnek, esetleg az égetéssel kombinálva. A gyakorlatás hetenként 2 órában történik minden kedden délután 2—4 óráig. A tanfolyam kezdődik november hó 2-án és kiállításal végződik június hó végén. Beiratkozni lehet naponként délelőtt a nőipariskolában (Zrinyi-utca).

Igen egyszerű utazásoknál. Rövid használat után nélkülözhetlen egészségügyi megvizsgálva.

Bécs 1887. július 8.

Kalodont.

nélkülözhetlen

FOG-CRÉME.

A fogak tisztán tartásához nem elegendők a fogzsekek. A foghúsa folytonosan tapadó, káros anyagok eltávolítását és mechanikai tisztítását csak az üdítőleg ható antiszeptikus fog crémekkel lehet, a minő a „Kalodont”, mely már minden kultúrában eredményesen használtatik és jól bevált.

* **Barrison Lona bucsuja.** A Royal-Orfeum illusztris vendége, Barrison Lona ezen a héten bucsúzik közönségünk-től, amely dédelgetett kedvenceként állandóan zsufolt házak előtt ünnepli. Barrison Lona minden este legújabb nagyszerű kreációját, a Mademoiselle Bonbon című operét női főszerepét játssza, amelyben táncos, pazar ülőbúzái és humoros játéka viharos hatást keltenek. Vele együtt az októberi műsor is utolsó hetéhez érkezett,

de a Claufouti című pompás bakakomédia kacagató tréfáin, az Illaberek 7: 1 turf-darab, Solti Hermin, Kőkény Ilona és Szócsi Magda új kupléi, valamint az Anitra című fantasztikus mimodráma és az O. id. Miralás táncoktatóse továbbra is nagy vonzerőnek bizonyulnak; az Ujral Ujral! refrénű csibésznotha pedig előreláthatólag még hosszú ideig a műsor egyik szenzációja marad.

Messaline - és „Henneberg”-se-
Radium - lyom 1K 35 f-től fel-
Louisine - jobb, bérmentve és
Taffet - vámentesen. Min-
ta postafordultával.

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

* **A Bonbonnière-kabaré** októberi műsora, amely gazdagsága és pompás slágerei révén állandó vonzerőnek bizonyul, újabban ismét néhány hatásos számmal gyarapodott. Heltai Jenőnek, az illusztris tréfája áll a tetszés középpontjában, s a nagyhatású apróság mellett a Blériotról szóló aktualitás is sok derűltséget kelt. A műsor fénypontja ma is a Weiss Peti vendégjátéka; ez a csodálatos humorral megáldott kabaré-díva estéről-estére valóságos lázba ejti a közönséget, amely a magyar rézben régi kedvenceit: Virágh Jenő, Keleti Juliskát, Szécsi Magdát, Balogh Böskét, Tarját, Kővácit és a népszerű társulat többi kitűnő tagját halmozza el sok tapsal.

* **A legjobb soroksári rozsenyér** és fehér házikenyer Stern G. cégűnél, Zomborban a láncban hapható; házhoz szállítja a megrendeléseket és rendszeres bevásárlásokat feljegyzési könyvre, havi elszámolásra.

Színház.

Már-már ugy volt, hogy ebben az egyetlen művelvezetben sem lesz részünk és az előadói művészet újságainak megismerésében nem egy évvel, hanem kettővel, sőt talán többel is hátramaradunk. Annál ürvendesebbet tudunk tehát, hogy nem-sokára mégis csak megnyílnak színházunk kapui. Ugy van „kapu”. Ezt nem nagyzási hőbortól mondom, hanem ezzel is már előre jelezni akarom a művészet hatalmát és erejét. A midőn ugyanis az anyagi okok még azt az egy szerény kaput is majdnem becsútták, megjelent a művészet a mérlegelőn és nemcsak azt az egy kaput nyitotta meg, de mellé még kettőt-hármat, melyen a művészet csarnokából fény, öröm, élet és melegség árad, mintegy gyújtópontból, közénk. Az avatatlank ezeket a kapukat vészkijaratnak neveznek, de mi, akik a Muzsával bensőbb viszonyban vagyunk, a fentebbi magyarázatot jelentjük ki hitelesnek.

Első szavunk mindenestre az öröm szava lehet, midőn a salaink között jövő színészeket üdvözöljük, mert hiszen jól tudjuk mindannyian, hogy ők csak „akik a szellem szárnyán a kultúra világosságának fényét és melegét hozzák közénk. Az ő interpretációjuk révén ismerjük meg az emberiség előretörésének, vágyainak, küzdelmeinek, magasatos eszméinek fenségét. Ok azok a közvetítők, akik a művészet segítségével és erején felgyújtják a bennünk ütszónszerlen szunnyadó ideákat, ők azok, akik a művészlélek lángjával kiváltják belőlünk azokat az érzelmeket, amelyek egy-egy szellemóriás lelkében szunnyadnak és amelyek előbb lassan, később zúgó áradatban ragadják magukkal a nemesen érzelket.

Kétségtelen, hogy magának a művészetnek, mint ilyennek interpretációja és olyan fontos a mi szűk térségű életünkben, hogy még akkor is felsőbb szempontokból kellene magától, ha igaz is volna az a mondás, hogy: „L'art pour l'art”. Vagyis, hogy a művészet kizárólagos önmagában, önmagáért van és hogy semmiféle cél szolgáltatása nem állítható, mert akkor nem igazi művészet. Mennyivel felsőbb szempontokból kell megítélnünk akkor, amidőn tudjuk, hogy a művészet éppen az egyetemes emberi célnak egyik legfontosabb eszköze. A művészet egyrészt az emberi lélek pallára az évezredek kultúr fejlődés során összekötő kapusa, mint Tolsztoj mondja, a múlt és jövő nemzedék lelki életének. De ha mindentől ötekitünk is, ha nem az emberiség egyetemes életéből indulunk ki, hanem a magunk egyéni életéből, akkor is elsőrangú fontosságot jelent ránk nézve ez a pár hónapos művészeti idő. Mert mi nem osztjuk Tolsztoj nézetét, aki szerint a művészet oltja a szórakoztatás nem lehet. Miután a művészet annál igazabb, annál nagyobb, mentől jobban lekötöi lelkünket. Sőt a művészet végeredményében és alanyi szempontból nem egyéb, mint a lélek szórakozása.

Megállapítván a művészetnek célját és fogalmát egyetemes és egyéni szempontból, megállapítván fontosságát, válaszunk kell magatartásunkat, válaszunk kell a kritika álláspontját. Ebben a tekintetben, anélkül hogy bármi legeskeleyebb fontosságot arrogálnánk önmagunknak, ki kell mondanunk, hogy a bírálói szerepét elsőrangú fontosságúnak tartjuk. Nem osztjuk Tolsztoj nézetét, aki szerint a kritika ostobák véleménye okosokról. Nem osztjuk azt a nézetét, mely szerint azt, amit a művész mondani akar, magyarítani nem lehet. Nem tartjuk szerencsésnek azt az állítást, hogy a kritika ferde irányba tereli a művészet utját. Mert nem minden hamis arany fénylik. Nem szükség szerűen okos dolog az, amit sokan összeírnak. Mert sokszor a színész éppen az ellenkezőjével mondja annak, amit a szerző gondol. S mert a kritika nem hogy ferde irányban tereli a művészeti időjárásra, melyben egyszer túllangyos a klíma, másszor meg csak úgy dörögnek benne a hétsodronyos művillámok. Természeti törvény, hogy minden fény árnyékkal jár. A kritika a művészetnek árnyéka. De diszkrét árnyéka kell hogy legyen. Ez lesz az a mi megfigyeléseinknek első jellege. A második tárgyalásaink, a harmadik a lelkiismeretesség, a negyedik a méltányosság.

Nálunk vidéken ugyanis nem szabad művészi tekintetben a tollat füstély gyanánt kezelni, mert számolni kell azzal, hogy a szegény vidéki színész két-három hónap alatt letévesztő munkával játssa le 4—5 fővárosi színház műsorát. Nem esoda hát, ha ebbe a körforgatagba beleszedül és ambiciója letörni, mert ilyen körülmények között komoly önképzésről szó sem lehet.

A méltányosság keretén belül azonban figyelemmel leszünk arra, hogy a méltányosság mértékét meghaladó ne legyen, mert a túl méltányosság méltánytalanság, mely a közönség jogos érdekeinek rovására megy.

Kérjük az igazgatót mindenestre, hogy a drámai részre az idén fokozottabb figyelmet fordítson, mert egy-két jobb erő ha van is, ennek játéka csak annál diszsonnansabb az értékes összjáték híján.

Mi a magunk kényes helyzetében, — egyrészt a közönség, másrészt a művészek között állván, — elnézést kérünk, mert hiszen „a földnek bőre van, ennek a bőrnek betegségei vannak és e betegségek egyike az ember”. Másrészt meg amaz elvvel fogva, mely szerint nehéz élni, mert hisz oly nehéz hallgatni, — nekünk kétszeresen nehéz az életünk.

Dr. B. A.

A magy. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1909. október 1-től.

Budapestről indulás: reggel 7-10 (gyors) 7-45, 12-10, d. u. 1-55, 3-20 (gyors), 6-30 10-10, Zomborból Szabadkára reggel 5-05, 8-08 (gyors) 11-30, 4-25 (gyors) és este 8-56 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10-25 délután 2-02, 6-55 (gyors) és 7 órákor, Zomborból Gombosra reggel 6-55, 12-07, délután 3-41, 8-08 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7-19 (gyors) 10-22, délután 3-31 és 7-45

Zomborból Obecsére 3-10 reggel, 7-51 reggel, és 4-35 délután.

Óbecséről Zomborba 3-46 reggel, 9-10 reggel és 2-36 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2-30 és 6-51 órákor és délután 3-46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2-07 és 7-51 órákor és délután 1-55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6-45 órákor, délután 12-30 és 4-23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7-22 órákor és délután 1-15 órákor.

Ujvidékről Títelre reggel 6-54 és délután 5-25 órákor.

Títelről Ujvidékre reggel 3-32 és délután 1-15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7-10 délután 3-03 és 7-47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8-18 és délután 2-35 órákor.

Szabadkáról Obecsére reggel 4-40, 11-45 és délután 1-32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4-10, 7-20 és délután 1-10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4-33, 10-32, délután 1-57 és 7-05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5-51, 10-05, délután 3-28 és 7-18 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4-20, 9-45 és délután 3-45 órákor.

Ujvidékről Obecsére reggel 4-00, 9-15 és délután 4-56 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3-56, délután 12-27 és 6-22 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3-52, déli 12 és este 8-44 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 6-16, délután 3-30 és 8-25 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2-35, 9-40 és délután 6-45 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5-20, 10-30 délután 1-22, 4-05 és 6-48 órákor (gyors).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4-27, 7-55 (gyors) 10-42, délután 4-29 (gyors), 7-22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6-15 és 9-44 órákor, délután 1-47, 6-53, 8-35, 11-05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3-05, 7-48 és 11-30, délután 3-12, 4-55, 6-34, 10-20 órákor.

Szabadkáról Cserevenka Ujgombosra 5-46 reggel, 2-20, 7-10 d. u.

Ujgombos—Cserevenka Szabadkára 3-35, 10-40 reggel, 4 d. u.

Szegedről Zentára 4-20, 1-35, Zentáról Szegedre 6-30, 3-30.

Uj-Gombos—Bácsodas—Palánka 4-58, 8-56 reggel

Uj-palánka—Bácsodas—Uj-Gombos 5-18 reggel, 1-10, 5-33 d. u.

4619/kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Sajkásszentiván községében üresedésbe jött II-od irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen — keresztlevéllel is — felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november hó 3-án délelőtt 11 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 800 korona készpénz.

Títel, 1909. október 15-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

Flosberger Mátyás

villanynya berendezett
műtűszőrőcs-műhelye
= ZOMBOR =

Zrínyi-utca 18-ik szám.

Alapítva 1884. — Alapítva 1884.

A legolcsóbb árak.

az angol, olasz, svéd és szolingeni gyárakból
nagy aczeláru raktár.

Hazánk egyik legnagyobb és leggazdagabb biztosító részvénytársasága megyénket újra akarja szervezni. E célból

keres

egy vagy két megyénkben jól bevezetett, megbízható, komoly, szolid előéletű és szorgalmas egyént, kik a biztosítási üzlet összes ágazataiban az üzletszerzés, valamint a szerzés terén eredménynyel képesek működni

Főcél: Üzletszerzés és itt helyben, valamint a vidéken, oly helyi megbízható ügynököket és képviselőket felállítani, kik szintén képesek egészséges biztosítási üzletet teremteni.

Ajánlkozók, kik ezen a téren már sikerrel működtek, előnyben részesülnek. Nem szakmabeliek a társaság költségén oktatást nyernek. Az állások a jól betöltött, kikötött idő letelével nyugdíjképes állandókká alakíthatnak át.

Közöfizetés: A már betöltött gyakorlat és előismeretek szerint hávi 150—250 korona és ha a társaság megbízásából utazik: 10.— korona napi díj és II. oszt. vasút. Kimerülő ajánlatok: „Kötelességteljesítés — szép jövő“ alatt

Eckstein Bernát hirdetési irodába (Budapest, VII., Erzsébet-körút 37.) kéretnék.

FERENCZ FRIGYES ANGOL URISZABÓ ZOMBOR, ZRINYI-UTCA (HUNGARIA FÜRDŐÉPÜLET.)

Van szerencsém Zombor város és környéke n. é közönségét tisztelttel értesíteni, hogy Zrínyi-utca 1. sz. a. (Hungaria fürdőépület)

angol uriszabó

üzletet nyitottam és annak tömeges igénybevételét teljes tisztelettel kérem. Tíz évi tapasztalataim, melyeket London városában szereztem, következtetni enged, hogy nagyrabecsült megbízóimat minden irányban a legjobban kielégíthetem. Dús választék valódi angol szövetekben.

Kiváló tisztelettel FERENCZ FRIGYES angol uriszabó.